

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 30-7-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 387/106117

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Λήψη μέτρων προστασίας ελαιόδεντρων από τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa* »

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 5847/21-4-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Σ.-Χ. Ασημακοπούλου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο επιβλαβής οργανισμός *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) συμπεριλαμβάνεται στους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, των οποίων η είσοδος απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ, του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072. Μετά τη διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* στην Ιταλία το 2013, ψηφίστηκε, σε εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 2 της προαναφερθείσας Οδηγίας, μία σειρά αποφάσεων για τη λήψη επίσημων μέτρων. Η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λήψη προληπτικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* στην Ευρώπη. Μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αρκετών Κρατών - Μελών, μεταξύ των οποίων η Ελλάδα, η Γαλλία και η Ισπανία, και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας, τα ευρήματα στην Ιταλία και την Επιστημονική γνωμοδότηση της EFSA για τη λήψη ακόμα πιο αυστηρών μέτρων, ψηφίστηκε και είναι σε ισχύ η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) αριθμ. 2015/789 της Επιτροπής της 18^{ης} Μαΐου 2015, όπως έχει τροποποιηθεί.

Με την εν λόγω απόφαση, προβλέπεται μία σειρά αυστηρών μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, με εφαρμογή τόσο στη διακίνηση φυτών που μπορεί να είναι ξενιστές του επιβλαβούς οργανισμού, όσο και στην εισαγωγή φυτών ξενιστών από Τρίτες Χώρες, στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *Xylella fastidiosa*. Η απόφαση προβλέπει: α) την ύπαρξη βάσης δεδομένων για την άμεση ενημέρωση για τα καινούρια είδη φυτών ξενιστών που καταγράφονται στην Ε.Ε., β) την υποχρέωση των Κρατών - Μελών να έχουν Εθνικό Σχέδιο Δράσης και γ) την αναγκαιότητα ενημέρωσης των εμπλεκομένων σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση εμφάνισής του.

Σε εθνικό επίπεδο και κατ' εφαρμογή της προαναφερθείσας ενωσιακής νομοθεσίας, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) ως αρμόδια αρχή της χώρας για τη φυτοϋγεία:

- Έχει συμπεριλάβει τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa* στο επίσημο Πρόγραμμα Επισκοπήσεων [surveys: πρόγραμμα επίσημης δειγματοληψίας σε όλη τη χώρα, σύμφωνα με την επίσημη μεθοδολογία και τις τεχνικές οδηγίες που η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ έχει συντάξει σε συνεργασία με το επίσημο εργαστήριο (Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο) προς διευκόλυνση του έργου των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας]. Σημειώνεται ότι η επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται στη χώρα, διενεργείται μετά από ανάλυση φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας και λαμβάνει υπόψη της στον σχεδιασμό της τις περιοχές υψηλού κινδύνου. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων των επισκοπήσεων ετών 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019 προκύπτει ότι στον ελλαδικό χώρο δεν έχει αναφερθεί, μέχρι στιγμής, κρούσμα του επικίνδυνου βακτηρίου.
- Έχει ενημερώσει έγκαιρα τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών οι οποίες βρίσκονται σε ετοιμότητα, ώστε σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος του βακτηρίου στη χώρα να εφαρμόσουν άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στην προαναφερθείσα Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) αριθμ. 2015/789 της Επιτροπής, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- Έχει στείλει κατευθυντήριες οδηγίες στις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας, προκειμένου να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι για την προστασία της φυτικής παραγωγής της χώρας.
- Εξασφάλισε χρηματοδότηση και υποδομές ώστε οι εργαστηριακές αναλύσεις των επίσημων δειγμάτων που λαμβάνονται από τις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας για τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Xylella fastidiosa* να διενεργούνται από τα επίσημα εργαστήρια Βακτηριολογίας του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ), Εντομολογίας του ΜΦΙ και Βακτηριολογίας του ΤΕΙ Ηρακλείου.
- Εξασφάλισε επιχορήγηση από το ΥΠΑΑΤ των εργαστηρίων Βακτηριολογίας και Εντομολογίας του ΜΦΙ προκειμένου να ενισχύσουν την εργαστηριακή τους υποδομή με δύο συσκευές Real time PCR για τη μοριακή ανίχνευση του παθογόνου σε φυτά και σε έντομα φορείς.
- Έχει πραγματοποιήσει, μέσω του ΙΝΕΠ, στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης και επιμόρφωσης των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας, σειρά εκπαιδεύσεων στην Κρήτη, την Πελοπόννησο, την Αθήνα, τη Λάρισα, τη Θεσσαλονίκη, τα Ιωάννινα και την Αλεξανδρούπολη, όπου οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές των αντίστοιχων Περιφερειών εκπαιδεύτηκαν πάνω στην αναγνώριση και εφαρμογή της νομοθεσίας για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*.
- Έχει στείλει προς εκπαίδευση, κάνοντας χρήση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Εκπαίδευσης φυτοϋγειονομικών ελεγκτών (BTSF – Better Training for Safer Foods), στα επίκεντρα εκδήλωσης των κρουσμάτων του βακτηρίου *Xylella fastidiosa*, στην Ιταλία και την Ισπανία, επιτόπου περισσότερους από 10 φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των τοπικών Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε. των κύριων ελαιοπαραγωγικών περιοχών της χώρας – Λακωνία, Μεσσηνία, Ηλεία, Αχαΐα, Κόρινθος, Αργολίδα, Χανιά, κ.α). Σκοπός της εκπαίδευσης ήταν η μεταφορά τεχνογνωσίας και πρακτικών στη διαχείριση του επιβλαβούς οργανισμού, καθώς και η διάχυση γνώσεων και εμπειριών στις Τοπικές Κοινότητες της χώρας.

- Εξέδωσε αφίσα, ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την απειλή από τον συγκεκριμένο οργανισμό. Η αφίσα, στην οποία περιγράφονται τα βασικά συμπτώματα της ασθένειας που προκαλεί το βακτήριο *Xylella fastidiosa* σε διάφορα είδη φυτών και αναγράφονται οδηγίες στους πολίτες, έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο του ΥΠΑΑΤ, έχει αποσταλεί στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου [Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) της χώρας] και είναι διαθέσιμη για αναπαραγωγή από κάθε ενδιαφερόμενο.
- Έχει συντάξει ενημερωτικό φυλλάδιο για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, το οποίο έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο του ΥΠΑΑΤ και έχει, επίσης, αποσταλεί στις ΔΑΟΚ των ΠΕ της χώρας. Ειδικά για τη διάχυση της πληροφορίας και την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής έχει αναρτήσει στον δικτυακό τόπο του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoproostasiamenu/fytoygeia>) σχετική πληροφόρηση για το βακτήριο.
- Έχει συντάξει και έχει αποστείλει προς τις περιφερειακές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, καθώς και λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς, “Σχέδιο Δράσης για τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa*”, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της χώρας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3^α της ως άνω αναφερθείσας Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 2015/789 και λόγω αρμοδιότητας.

Το εν λόγω Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων (Υπηρεσιών και ιδιωτών) και αποσκοπεί, αφενός στο να θωρακίσει τη χώρα και να αποτρέψει την είσοδο του βακτηρίου *Xylella fastidiosa* στον ελλαδικό χώρο και αφετέρου, στην περίπτωση που το βακτήριο εντοπιστεί στον ελλαδικό χώρο, να ληφθούν τα ενδεδειγμένα μέτρα που περιλαμβάνει για την εκρίζωση και τον περιορισμό της εξάπλωσής του.

Οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου των ΠΕ της χώρας οφείλουν να καταρτίσουν ένα Σχέδιο Δράσης για την προστασία της Περιφερειακής τους Ενότητας από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa*, το οποίο θα περιλαμβάνει τις δράσεις τους πριν από την εμφάνιση του οργανισμού και μετά από αυτή (εφόσον εμφανιστεί). Στόχοι της κατάρτισης και εφαρμογής Σχεδίου Δράσης από τις ΠΕ είναι:

- α) η άμεση εξακρίβωση της πρώτης προσβολής ή των πρώτων προσβολών,
- β) η άμεση λήψη των μέτρων που προβλέπονται στην προαναφερθείσα Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) αριθμ. 2015/789 στις περιπτώσεις εξακρίβωσης της πρώτης προσβολής,
- γ) η διάθεση πόρων για την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή της ως άνω Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 2015/789, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει,
- δ) η ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών χρηστών και του κοινού σε τοπικό επίπεδο,
- ε) η εφαρμογή και η καταγραφή εντατικής επισκόπησης στα σημεία κάθε ΠΕ που παρουσιάζουν αυξημένη πιθανότητα εισόδου του οργανισμού ή έχουν ευπαθείς καλλιέργειες,
- στ) η διενέργεια ελέγχων στη διακίνηση ευπαθών φυτών (π.χ. έλεγχοι στα φυτώρια, στους διακινητές κ.λπ.),
- ζ) η εκπαίδευση συνεργείων καταστροφής υλικού, προσωπικού και επαγγελματιών χρηστών και
- η) η συνεργασία με λοιπούς φορείς και υπηρεσίες της ΠΕ.

Επίσης, οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας έχουν λάβει κατευθυντήριες οδηγίες, προκειμένου:

- Να ενημερώνουν αμέσως και με κάθε πρόσφορο μέσο επίσημα όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρείες διεθνών μεταφορών, παραγωγούς, συνεταιρισμούς, γεωπόνους του δημοσίου και ιδιώτες, τελωνιακούς, Δήμους και Εργολάβους δημόσιων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa*, για την προαναφερθείσα Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) αριθμ. 2015/789 της Επιτροπής, καθώς και για τα τελευταία δεδομένα σχετικά με την εμφάνιση και την εξέλιξη της ασθένειας στην Ισπανία, την Ιταλία και την Πορτογαλία.
- Να εντατικοποιούν τους ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της Ε.Ε., στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν: α) την τήρηση της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας από τους υπόχρεους εγγραφής στο φυτοϋγειονομικό μητρώο (τήρηση αρχείων, ικνηλασιμότητα κ.ά.) και β) μακροσκοπικό έλεγχο και δειγματοληψία σε κάθε καινούργια αποστολή φυτών ξενιστών (ενδοκοινοτική απόκτηση) του *Xylella fastidiosa*.
- Να διενεργούν ελέγχους σε οπωρώνες και να εντατικοποιούν τη συλλογή δειγμάτων, στο πλαίσιο του προγράμματος επισκοπήσεων για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, τόσο σε φυτά ξενιστές του, όσο και στα έντομα φορείς του (μετά από σχετική συνεννόηση με το ΜΦΙ), με σκοπό την επιβεβαίωση της απουσίας του επιβλαβούς οργανισμού (detection survey).
- Να ενημερώνουν οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, τους εμπλεκόμενους ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του π.δ. 365/2002 (Α'307), αποτελεί υποχρέωσή τους να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια Αρχή της περιοχής τους οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.
- Να γνωστοποιούν στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ τις ενέργειες που έχουν γίνει στην περιοχή αρμοδιότητάς τους σχετικά με την πληροφόρηση των εμπλεκόμενων φορέων (ημερίδες, έκδοση φυλλαδίων, Δελτία Τύπου, άρθρα σε εφημερίδες κ.λπ.), προκειμένου να συντονίζεται καλύτερα η ενημέρωση των εμπλεκόμενων.

Τονίζεται ότι οι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι διενεργούνται στα εισαγόμενα από Τρίτες Χώρες (εκτός ΕΕ), παραγόμενα και διακινούμενα (εντός ΕΕ) φυτά, φυτικά προϊόντα και λοιπά αντικείμενα, σύμφωνα με το π.δ. 365/2002 (Α'307).

Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές και από τους ορισμένους με σχετική Υπουργική Απόφαση φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των ΔΑΟΚ των ΠΕ της χώρας και των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου.

Οι οικείοι Περιφερειάρχες των Περιφερειών της χώρας, καθώς και οι Προϊστάμενοι των ΔΑΟΚ των ΠΕ της χώρας, είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό των υπηρεσιών τους, ώστε:

- να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζεται το ισχύον-πλήρες νομικό πλαίσιο, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΑΑΤ, με κάθε τρόπο,

- να πραγματοποιούν στο ακέραιο τους ελέγχους στην εσωτερική αγορά και τους ελέγχους του ετήσιου Προγράμματος Επισκοπήσεων της χώρας (όπως έχουν καθοριστεί από το ΥΠΑΑΤ) για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας και ιδιαίτερα για τον *Xylella fastidiosa* και
- να εγκαταστήσουν κλιμάκια φυτοϋγειονομικών ελεγκτών για την πραγματοποίηση ελέγχων στο διακινούμενο φυτωριακό υλικό.

Συμπληρωματικά των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ) διενεργούνται επί σειρά ετών συστηματικοί διαγνωστικοί εργαστηριακοί έλεγχοι για το *Xylella fastidiosa* στο πλαίσιο του Προγράμματος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) «Επισκοπήσεις (surveys) κατά ορισμένων επιβλαβών οργανισμών» και του Προγράμματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ. Οι εν λόγω έλεγχοι αφορούν σε σχετικά δείγματα που αποστέλλονται από τους Φυτοϋγειονομικούς Ελεγκτές από όλη την Επικράτεια. Πρόκειται για σύνθετα δείγματα φυτών, αντιπροσωπευτικά των εκάστοτε παρτίδων (lots), τα οποία συλλέγονται από τους Φυτοϋγειονομικούς Ελεγκτές βάσει επικαιροποιημένων επισήμων, διεθνών μεθοδολογιών δειγματοληψίας που συνιστώνται από τους ειδικούς επιστημονικούς φορείς: European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), European Food and Safety Authority (EFSA), International Plant Protection Convention (IPPC). Ως προς τις δύο αυτές δραστηριότητες, αναφέρονται παρακάτω τα στοιχεία για τους ελέγχους των ετών 2019 και 2020:

1. Στο Πρόγραμμα «Επισκοπήσεις (surveys) κατά ορισμένων επιβλαβών οργανισμών», με βάση τον ετήσιο σχεδιασμό που εγκρίνεται από το ΥΠΑΑΤ και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), κατά το έτος 2019 ελέγχθηκαν 1.639 σύνθετα δείγματα φυτών (λήφθηκαν περίπου από 81.950 φυτά) σε 51 Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ) της χώρας. Τα δείγματα προέρχονταν από 41 γένη φυτών-ξενιστών και από αυτά, τα 784 αφορούσαν δείγματα ελιάς. Επίσης, από τα δείγματα αυτά τα 294 προέρχονταν από τέσσερις Ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Βουλγαρία, Γαλλία) και το Ιράν, ενώ τα υπόλοιπα ήταν ελληνικής προέλευσης. Αντίστοιχα, από τον Ιανουάριο του 2020 έως σήμερα, έχουν εξεταστεί 304 σύνθετα δείγματα φυτών (λήφθηκαν περίπου από 15.200 φυτά) από 9 ΠΕ της χώρας. Τα δείγματα προέρχονταν από 19 γένη φυτών-ξενιστών, και από αυτά, τα 126 αφορούσαν δείγματα ελιάς. Επίσης, από τα δείγματα αυτά, τα 28 προερχόταν από Γαλλία και Ιταλία ενώ τα υπόλοιπα ήταν ελληνικής καταγωγής. Συναφώς σημειώνεται ότι για ολόκληρο το έτος 2020, έχει προβλεφθεί η εξέταση 3467 συνθέτων δειγμάτων φυτών δηλ. πάνω από 156.000 φυτά ανά την Επικράτεια.

Ως προς τους ελέγχους για τα έντομα-φορείς του *Xylella fastidiosa*, εντός του 2019 αναρτήθηκαν 462 κολλητικές παγίδες και πραγματοποιήθηκαν 86 σαρώσεις με απόχνη για την παρακολούθησή τους και εξετάστηκαν εργαστηριακά 310 έντομα ως προς την παρουσία του βακτηρίου *Xylella fastidiosa*. Εντός του 2020, προβλέπεται η ανάρτηση 578 παγίδων καθώς και η διενέργεια δειγματοληψιών εντόμων με τη μέθοδο της σάρωσης με απόχνη σε 118 θέσεις σε ελαιώνες και σημεία υψηλής επικινδυνότητας σε 40 ΠΕ της χώρας.

Αναλυτική κατανομή των εξετασθέντων δειγμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα υποβάλλεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στην Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ. Επιπρόσθετα, η πορεία αποστολής των δειγμάτων από τις Υπηρεσίες Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων είναι διαθέσιμα προς την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ σε πραγματικό χρόνο (online) μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος των Επισκοπήσεων του ΥΠΑΑΤ.

2. Στο πλαίσιο του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου φυτών που προορίζονται προς εισαγωγή ή εξαγωγή, κατά το έτος 2019, ελέγχθηκαν εργαστηριακά στο ΜΦΙ 178

σύνθετα δείγματα φυτών προς εισαγωγή που προέρχονταν από 11 χώρες (5 Ευρωπαϊκές χώρες και 6 μη Ευρωπαϊκές χώρες), καθώς και 690 σύνθετα δείγματα φυτών ελληνικής προέλευσης προς εξαγωγή σε χώρες εκτός ΕΕ ή για διακίνηση εντός της ΕΕ. Αντίστοιχα, από τον Ιανουάριο του 2020 έως σήμερα, έχουν εξεταστεί 48 σύνθετα δείγματα φυτών προς εισαγωγή που προέρχονταν από 5 χώρες (2 Ευρωπαϊκές χώρες και τρεις μη Ευρωπαϊκές χώρες) και 290 σύνθετα δείγματα φυτών ελληνικής προέλευσης προς εξαγωγή ή διακίνηση εντός της ΕΕ. Τα ως άνω εξετασθέντα δείγματα προέρχονταν από φυτά: ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών, πυρηνοκάρπων, καρδιάς, συκιάς και διαφόρων καλλωπιστικών (λεβάντα, δενδρολίβανο, πολύγαλα, κ.λπ.), και αποτελούνται κατά κανόνα από φυτικούς ιστούς λαμβανομένους από περίπου 50-100 φυτά ανά δείγμα.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο της τρέχουσας φυτοπαθολογικής εργασίας επί δειγμάτων που αποστέλλονται στο ΜΦΙ από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ ή κατευθείαν από τους ίδιους τους παραγωγούς και άλλους ενδιαφερομένους πολίτες, εξετάστηκαν από τον Ιανουάριο του 2019 έως σήμερα, 200 δείγματα φυτών, εκ των οποίων τα 81 αφορούσαν δείγματα ελιάς, τα οποία στάλθηκαν στο ΜΦΙ από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ ή από τους ίδιους τους παραγωγούς και άλλους πολίτες από 44 Περιφερειακές Ενότητες της χώρας.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι το ΜΦΙ συμμετέχει στην έρευνα που διεξάγεται από τρία Ευρωπαϊκά προγράμματα που αφορούν το εν λόγω βακτήριο: XF-ACTORS (HORIZON 2020), Cure-XF (HORIZON 2020) και EuroXanth (COST-Action). Στο πλαίσιο της εν λόγω δραστηριότητας διενεργούνται εξειδικευμένες δειγματοληψίες φυτικού υλικού σε σημεία «υψηλού κινδύνου» για τη χώρα (τρία λιμάνια, ένα αεροδρόμιο, μία κεντρική αγορά) και εξετάζονται νέες ή εναρμονίζονται οι υπάρχουσες εργαστηριακές μέθοδοι διάγνωσης στη βάση διεργαστηριακών συνεργασιών των ειδικών Ευρωπαϊκών εργαστηρίων. Έως σήμερα έχουν εξετασθεί 385 τέτοια σύνθετα δείγματα φυτών από 26 γένη. Επίσης διενεργείται συστηματική έρευνα σχετικά με την παρουσία, βιολογία, γενετική σύσταση και δυναμική των πληθυσμών των εντόμων-φορέων του βακτηρίου σε ελαιοκομικές περιοχές της χώρας. Παράλληλα διενεργείται έρευνα για την εξεύρεση αποτελεσματικών τρόπων παρακολούθησης και παγίδευσης των εντόμων φορέων του βακτηρίου *Xylella fastidiosa*.

Συνολικά, με βάση τα παραπάνω, κατά το 2019 και 2020 έως σήμερα, έχουν ελεγχθεί 3734 σύνθετα δείγματα προερχόμενα από άνω των 156.500 φυτών (ασυμπτωματικών και συμπτωματικών) από όλο το φάσμα των ξενιστών του βακτηρίου *Xylella fastidiosa*. Επισημαίνεται ότι ανάλογος αριθμός δειγμάτων εξετάστηκε και την προηγούμενη πενταετία (2014 έως 2018) που ξεκίνησε ο συστηματικός έλεγχος για το *Xylella fastidiosa* στη χώρα μας, μετά την πρώτη διαπίστωση του παθογόνου στην Ευρώπη (Ιταλία) το 2013. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων που διενεργήθηκαν μέχρι σήμερα στο ΜΦΙ στο πλαίσιο όλων των ως άνω διαγνωστικών εργαστηριακών ελέγχων, ήταν αρνητικά ως προς την παρουσία του παθογόνου βακτηρίου *Xylella fastidiosa* στη χώρα μας.

Πέραν των διαγνωστικών ελέγχων, το ΜΦΙ συμμετέχει σε δράσεις ενημέρωσης για το εν λόγω παθογόνο βακτήριο, οι οποίες διοργανώνονται από τις Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, Επιστημονικούς φορείς, Ενώσεις Παραγωγών, τοπικούς Συλλόγους και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς:

α) Ενημερώσεις-εκπαιδεύσεις Φυτοϋγειονομικών Ελεγκτών σε θέματα μεθοδολογίας πραγματοποίησης ελέγχων, καθώς και ενημερωτικές ομιλίες προς γεωπόνους, παραγωγούς και πολίτες: Εκθεση Κηποτέχνηκα στην Αθήνα 12/2/2017, Ηράκλειο Κρήτης 28/3/2017, 7ο Φεστιβάλ Ελαιολάδου & Ελιάς στο Στάδιο Ειρήνης & Φιλίας 1/4/2017, Αθήνα 4/4/2017, Βέλο Κορινθίας 5/4/2017, Αλεξανδρούπολη 3/7/2017, Πύλος Μεσσηνίας 14/7/2017, Πάτρα 24/7/2017, 18ο Πανελλήνιο

Φυτοπαθολογικό Συνέδριο στην Κρήτη 18-21/10/2017, 7^η Συνάντηση Φυτοπροστασίας στη Λάρισα 5-8/3/2018, 19^ο Πανελλήνιο Φυτοπαθολογικό Συνέδριο στην Αθήνα 30.10-1.11/2019, Βέροια 17/4/2019, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 28/3/2019, Μακρακώμη 8-9/11/2019.

β) Δημοσίευση εκλαϊκευμένων ενημερωτικών άρθρων επί βασικών στοιχείων επιδημιολογίας του βακτηρίου και επί των κυριότερων αποτελεσμάτων της σχετικής τρέχουσας διεθνούς έρευνας: i) Δημοσίευση εκλαϊκευμένου ενημερωτικού άρθρου για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* στο περιοδικό «Ελαία & Ελαιόλαδο» (Μάρτιος 2020). ii) Δημοσίευση εκλαϊκευμένου ενημερωτικού άρθρου για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* στην ελεύθερης πρόσβασης περιοδική έκδοση για την αγροτική οικονομία της Τράπεζας Πειραιώς με τίτλο 'ΕΠΙ ΓΗΣ' (2018). Σημειώνεται ότι το άρθρο αυτό αναρτήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter) του προγράμματος XF-ACTORS στην αγγλική γλώσσα. iii) Ενημερωτικό κείμενο στα ελληνικά επί των κυριότερων αποτελεσμάτων του επιστημονικού συνεδρίου που διοργανώθηκε από τον φορέα EFSA, με τίτλο: 'European conference on *Xylella fastidiosa*: finding answers to a global problem' στην πόλη Palma de Mallorca της Ισπανίας, 13-15 Νοεμβρίου 2017. Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε στην ελεύθερης πρόσβασης ιστοσελίδα του προγράμματος XF-ACTORS (2017).

Επιπλέον, το ΜΦΙ συνεργάζεται στο πλαίσιο του Προγράμματος των Επισκοπήσεων με το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο Κρήτης υλοποιώντας διαγνωστικούς ελέγχους για το *Xylella fastidiosa* σε δείγματα φυτών της Κρήτης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κα Σ.-Χ. Ασημακοπούλου